

Чистяк Д. О.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

МІФОПОЕТИЧНА КОСМОЛОГІЯ В РАННІЙ ПОЕЗІЇ МОРІСА МЕТЕРЛІНКА

У статті проведено реконструювання авторської міфологічної космології в ранній поетичній творчості бельгійського франкомовного письменника-символіста Моріса Метерлінка на матеріалі першої, але етапної збірки віршів «Теплиці» (1889 рік) для визначення особливостей його художньої концептуалізації в контексті символістського семіозису. Після огляду наявних метерлінкознавчих розвідок і лінгвокогнітивного аналізу ключових міфопоетичних структур космологічного характеру виявлено, що рання поетична творчість М. Метерлінка актуалізує в основі художнього конфлікту неолітичну опозицію ВНУТРІШНЄ – ЗОВНІШНЄ, яка характеризує амбівалентне маркування текстових символів, передусім християнського й античного міфопоетичного фонду концептосфери ДУША. Для концептосфери ВНУТРІШНЄ позитивно маркованими постають концепти СВІТЛО і ВОДА з низьким ступенем інтенсивності та їхні кореляти, зокрема концепти ЗІРКА, СНОВИДІННЯ та МІСЯЦЬ. Натомість концепти СВІТЛО і ВОДА з високим ступенем інтенсивності та їхні кореляти, зокрема концепти нижчої ланки СОНЦЕ та ВОГОНЬ, постають негативно маркованими як для концептосфери ВНУТРІШНЄ, так і для концептосфери ЗОВНІШНЄ, втілюючи шляхом дії низки негативно маркованих актантів деструктивну дію на концептосферу ДУША, інтеріоризуючись у ній. Визначено, що рання поетична творчість М. Метерлінка актуалізує космоконцепти ВОДА, ВОГОНЬ, МІСЯЦЬ, СНОВИДІННЯ, ГРІХ, ВНУТРІШНЄ, ЗОВНІШНЄ, ХОЛОД, ВЕСНА, ЗІРКА, ХАОС, а провідною міфічно маркованою дієсхемою в поетичній творчості М. Метерлінка постає перехід із позитивно та негативно семантизованого локусу НИЖНІЙ СВІТ до позитивно і негативно маркованої концептосфери ВЕРХНІЙ СВІТ. Така концептуалізація виявляється характерною для міфопоетичної концептосистеми поезії бельгійського франкомовного символізму, де саме перехід концепту ДУША від негативно маркованого НИЖНЬОГО СВІТУ до позитивно маркованого ВЕРХНЬОГО СВІТУ постає провідною міфічно конотованою концептуальною дієсхемою.

Ключові слова: космологія, міф, символізм, концептосистема, концепт, образ, картина світу.

Постановка проблеми. Постструктуралістська парадигма гуманітарних наук розширила інтерпретаційну базу філології, увівши лінгвістичний аналіз художнього тексту в систему ширших знакових утворень, зокрема шляхом розгляду художньої картини світу в синергії з міфологічною семіотичною системою для виявлення глибинного структурно-семантичного ядра аналізованих лінгвокультурних утворень. У цьому дослідженні, базуючись на розробленій нами в попередніх працях [2; 3] методології лінгвокогнітивного аналізу міфопоетичної концептуалізації, пропонуємо провести аналіз космологічної концептосистеми в ранній поезії Нобелівського лауреата Моріса Метерлінка, чий вплив на розвиток європейської символістської та модерністської драматургії та поезії (творчість Івана Франка, Лесі Українки, Олександра Олеса, французького сюрреалізму) важко переоцінити.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасне метерлінкознавство позначене міждисциплінарним підходом до аналізу текстів Нобелівського лауреата Моріса Метерлінка. Своєрідним маркером розвитку досліджень творчості М. Метерлінка став укладений А. Рікнером [4] бібліографічний покажчик метерлінкознавчих наукових студій. Збірка «Теплиці» (1889 рік), за висловом Е. Жалу, – це «один із найповніших успіхів символістської поезії» [11, с. 32], а на думку В. Кінона, «галюцинаційні кантилені якогось Гамлета-морфіємана» [5, с. 216]. Вона викликала досить жваве зацікавлення іноземних філологів, які, втім, не провели комплексного міфопоетичного аналізу текстів. П. Горсекс слушно зауважує «непорушну віру в окультні зв'язки між людиною і всесвітом, що відкидає будь-яке розрізнення протилежного» [7, с. 208], що, власне, є ознакою міфопоетичної концептуалізації. Суголосні з ним

А. Сломковська (концепт «пейзаж душі» [17, с. 19] і М. Оттен (актант «душа-персонаж») [14, с. 741].

П. Мак Гіннесс виявляє метафоричні перенесення «рослинне = душа», які пов'язує з впливом поезії В. Вітмена [12, с. 250]. Е. Россель виділяє опозиції ВНУТРІШНЄ/ЗОВНІШНЄ, ХОЛОД/ТЕПЛО, СОНЦЕ/МІСЯЦЬ [16]. К. Готьє виявляє метафоричні зв'язки «хижаки = гріхи» [6, с. 87]. Х. Тояма відстежує опозиції «тепло/ліс» [19, с. 108]. Ф. Ван де Керкхове виділяє дитовбивчий мотив [20, с. 63], із чим пов'язується негативна семантика ХОЛОДУ. Натомість Ф. О. Кабея Мукамба зауважує зв'язки конфлікту зі старозавітним концептом СМЕРТНОЇ КАРИ [10, с. 266]. Д. Гюллентопс відзначає опозицію ВЕРХ/НИЗ, не наголошуючи на її міфологічній природі [9]. Нарешті, Ж. Анс робить цінний текстологічний аналіз варіантів збірки і подає ґрунтовне дослідження її генези [13].

Постановка завдання. Критичний огляд метерлінкознавчих студій потверджує, що в зарубіжній і вітчизняній філологічній науці досі не було проведено комплексної міфопоетичної розвідки концептосфери ранньої поетичної творчості Моріса Метерлінка, зокрема її космологічної складової частини, що постає структурно-семантичним ядром художньої концептуалізації. Ми ставимо завдання заповнити цю лауну, послуговуючись розробленою нами в попередніх працях методологією лінгвоміфопоетичного аналізу художнього тексту.

Виклад основного матеріалу. Збірка «Теплиці» подає оригінальну інтерпретацію космологічних концептів у проєкції на авторську концептосистему. Сам концепт ТЕПЛИЦЯ, що постає моделювальною формою для функціонування глибинних семантичних опозицій, пов'язаний із низкою структуротворчих концептів. Серед них потрібно виділити такі: ЛІС (*Ô serre au milieu des forêts! // Et vos portes à jamais closes!* [13, с. 93]), МІСЯЦЬ (*On voit closes à travers // Les vitrages profonds et verts, // Couvertes de lune et de verre, // Les grandes végétations* [13, с. 98]; *Un lys // Comme une lune, peu à peu, // Elève vers le cristal bleu // Sa mystique prière blanche* [13, с. 110]), ВОДА (*Mon Dieu! Mon Dieu! quand aurons-nous la pluie, // Et la neige et le vent dans la serre!* [13, с. 94]; *Toute une mer de verre éternellement chaude! <...> // Lorsqu'il y a tant de vie en l'eau claire au dehors!* [13, с. 143]; *Ces mains qui m'enfermaient comme une troupe de malades dans une serre un jour de pluie! // Jusqu'à ce que d'autres plus fraîches vinssent entr'ouvrir les portes, // Et répandre un peu d'eau sur le seuil!* [13, с. 171]), ВІТЕР (*Mon Dieu! Mon Dieu! quand*

aurons-nous la pluie, // Et la neige et le vent dans la serre! [13, с. 94]), ЗІРКА (*Laissez votre gloire, Seigneur, // Eclairer la mauvaise serre... // Les feuilles mortes de leurs fièvres, // Les étoiles entre leurs lèvres, // Et les entrailles du péché!* [13, с. 101]). Під час аналізу взаємодії цих концептів очевидно постає космогонічна опозиція ВНУТРІШНЄ/ЗОВНІШНЄ, причому ВНУТРІШНЄ (концепт ТЕПЛИЦЯ) виступає негативно конотованим (концепти ХВОРОБА і ГРІХ).

Водночас розширення концепту ВНУТРІШНЄ виявляється в наявності семантичних субститутів концепту ТЕПЛИЦЯ за принципом метонімічного перенесення. Концепт ХВОРОБА пов'язаний із концептами СОНЦЕ (*Une odeur d'éther un jour de soleil* [13, с. 94]; *J'entends les paons blancs, les paons de l'ennui, // Attendre indolents les temps sans soleil...* [13, с. 127]; *Je vois sous mes paupières closes <...> // Les malades au soleil...* [13, с. 154]) і ВОГОНЬ (*Voyez les malades sans feu // Et les agneaux brouter la neige.* [13, с. 126]); *Maintenant la soeur de charité allume les lampes, // Elle apporte le repas des malades // Elle a clos les fenêtres sur le canal, // Et toutes les portes au clair de lune.* [13, с. 132]; *Les malades ont allumé un feu de joie, // Et jettent à pleines mains les lys verts dans les flammes!* [13, с. 144]), а також стоїть до них в опозиційному відношенні.

Корелятом ТЕПЛИЦІ постає вербалізований символ *Павич*, який, відповідно до давньогрецької міфологічної традиції (як птах Гери), виявляється семантичним дублетом концепту СОНЦЕ і в символічному аспекті може акцентувати метафоричні семантичні зв'язки ПТАХ = ДУША (міфопоетична константа), ЛІЛЕЯ = ДУША, АГНЕЦЬ = ДУША (християнська традиція). Опозиція ВНУТРІШНЄ/ЗОВНІШНЄ, як бачимо, нейтралізується медіацією концепту СВІТЛО, присутнього в обох концептосферах, але різною мірою, тому імплікує концептуальну схему РУХ ВНУТРІШНЬОГО СВІТЛА ДО ЗОВНІШНЬОГО СВІТЛА. Водночас слід відзначити амбівалентність концепту СВІТЛО, що постає і позитивно (МИЛОСЕРДЯ, МИЛОСТИНЯ, ЇЖА), і негативно маркованим (концепти ГРІХ, ХВОРОБА, СПОКУСА, дія спалення, пожежі). Промовистим тут є зв'язок між концептами СОНЦЕ і СМЕРТЬ (*J'ai du soleil sur l'oreiller <...> // Et mes regards vont s'effeuiller // Sur des mourantes qui moissonnent* [13, с. 166]), де чітко простежується міфопоетична метафора ЖНИВА = СМЕРТЬ. Наведені приклади промовисто засвідчують функціонування у поетичній збірці М. Метерлінка контамінації

негативно маркованої тотемістичної та позитивно маркованої анімістичної семантизації концептосфери СВІТЛО. Нейтралізація негативної семантики концепту СВІТЛО відбувається шляхом уведення космологічного концепту МІСЯЦЬ завдяки притаманній йому семі «менша інтенсивність світла, ніж у сонця». Невипадково вже наведений символ Павича наявний у такому слововживанні: *J'entends les paons blancs, les paons de l'ennui, // Attendre indolents les temps sans soleil* [13, с. 127].

Справді, оригінальною для М. Метерлінка постає позитивна конотація більшості слововживань із зазначеним концептом. Наведемо найхарактерніші. *La foule des brebis grises à l'horizon // Broute le clair de lune épars sur le gazon, // Aux caresses du ciel, vague comme leur vie* [13, с. 117]; *Les tièdes désirs de mes yeux // Ont voilé de souffles trop bleus // La lune dont mon âme est pleine* [13, с. 120]; *Ouvrez au malade en sueur // L'herbe entrevue au clair de lune!* [13, с. 135]; *J'attends la lune dans mes yeux // Ouverts au seuil des nuits sans trêves, // Afin qu'elle étanche mes rêves // Avec ses linges lents et bleus* [13, с. 140]; *Et la lune luit dans mon coeur, // Plongé dans les sources du rêve* [13, с. 151]. Позитивна семантика концепту МІСЯЦЬ пов'язана з концептами ДУША (зокрема, в християнській метафорі ДУША = ВІВЦЯ), ХВОРОБА, СНОВИДІННЯ, діями годування, лікування й одягання та міфемою Бога, що актуалізує анімістичну тотожність МІСЯЦЬ = ОКО = БОГ з можливою міфемою-інтерпретантом Гекатою (як відомо, вівці поставали жертвеним атрибутом її культу [21, с. 357]).

Негативна семантика концепту МІСЯЦЬ простежується в таких слововживаннях: *Examinez au clair de lune! // On dirait une folle devant les juges...* [13, с. 94]; *Leurs éjaculations // Obscures de tiges obscures, // Dans le clair de lune du mal...* [13, с. 99]; *Elles ont tristement couvert, // Sous leurs muqueuses enlacées // Et leurs fièvres réalisées, // La lune de leur givre vert* [13, с. 100]; *Et la lune éclaire l'orage // Sur la faune de mes remords: // Les serpents violets des rêves* [13, с. 107]; *Laissez mes mornes oraisons // Et la lune éparse dans l'herbe // Faucher la nuit aux horizons!* [13, с. 108]; *Les brebis des tentations regardent // S'éloigner lentes, une à une, // En l'immobile clair de lune, mes immobiles passions* [13, с. 122]; *Un bateau de blessés ballotté au clair de lune! // Toutes les filles du roi sont dans une barque sous l'orage!* [13, с. 131].

Аналіз наведеного матеріалу засвідчує, що негативна семантизація пов'язана не стільки з концептом МІСЯЦЬ, скільки з концептом ВНУТРІШНЄ, адже його корелятами постають БОЖЕВІЛЛЯ,

ХІТЬ, ХВОРОБА, ПРИСТРАСТЬ, СПОКУСА, СНОВИДІННЯ, ГРІХ, утілені у вербалізованих образах «божевільна», «парость», «фауна» (зокрема, негативно конотована міфема Змія), «вівці спокус» (метафоричні зв'язки АГНЕЦЬ = ДУША в християнській традиції), «королівська донька» (метафоричні зв'язки ДУША = ПРИНЦЕСА в жанрі чарівної казки та середньовічному куртуазному романі). При цьому дія актанта Місяць спрямована на нейтралізацію ВНУТРІШНЬОГО ХАОСУ для відновлення КОСМОСУ (суддівство, з'ясування, шквал, косовиця ночі для освітлення). Субститутутом концепту МІСЯЦЬ із позитивною конотацією постає концепт ЗІРКА, який асоціюється з міфемою Бога, актуалізуючи неолітичну тотожність СВІТЛО = БЛАГО: *Laissez votre gloire, Seigneur, // Eclairer la mauvaise serre <...> // Les feuilles mortes de leurs fièvres, // Les étoiles entre leurs lèvres, // Et les entrailles du péché!* [13, с. 101]. Відома астральна семантика Христа як корелята Віфлеємської зорі («Євангеліє від Матфея», 2:9) чи Зорі Вечірньої і Ранкової («Одкровення від Іоанна», 22:16).

Ще одним важливим космологічним елементом у збірці «Теплиці» постає концепт ВОДА, що актуалізується в низці вербалізованих концептів, позначених передусім негативною семантикою. Наведемо низку найбільш характерних слововживань. *On a l'idée que des corsaires attendent sur l'étang, // Et que les êtres antédiluviens vont envahir les villes* [13, с. 103]; *Il doit y avoir quelque part une énorme flotte sur un marais! // Et je crois que les cygnes ont couvé des corbeaux!* [13, с. 104]; *Et toutes les vierges du couvent regardaient passer les vaisseaux sur le canal, un jour de jeûne et de soleil, // Tandis que les cygnes souffraient sous un pont vénéneux* [13, с. 115]; *Je vois des marais illusoire // Sous une éclipse à l'horizon!* [13, с. 134]; *J'attends <...> l'agneau-pascal dans les marais, // Et blessure au fond des eaux chaudes* [13, с. 141]; *Toute une mer de verre éternellement chaude! <...> // Lorsqu'il y a tant de vie en l'eau claire au dehors!* [13, с. 943] *Ayez pitié des regards de la vierge tentée! // (Oh! des fleuves de lait ont fui dans les ténèbres! Et les cygnes sont morts au milieu des serpents!)* [13, с. 158]; *Princesses abandonnées en des marécages sans issues! // Et ces yeux où s'éloignent à pleines voiles des navires illuminés dans la tempête!* [13, с. 159].

Наявна концептосфера передбачає згубну дію стихії водного ХАОСУ, суб'єктами якого постають негативно марковані актанти ЗОВНІШНЬОГО СВІТУ («корсари», «допотопні створіння», «болота», «отруйна ріка», «отруйний місток»,

«круки», «море скла», «змії», «буря», «окріп», «трансатлантичні», «сіль»), які призводять до нищення об'єктів свого впливу, позитивно маркованих актантів («лебідь», «ягнята», «діва», «троянда», «лілеї», «папороть», «пасхальний агнець», «принцеси», «пірнач»), корелятив концепту ДУША із залученням передусім християнської семантики, контамінованої з образом Лоенгріна з німецької середньовічної лінгвокультури, казковим образом принцеси-душі та сакрального знаку кельтського культурного ареалу. Символ «болото» може актуалізувати один із локусів Підземного світу, Стикс [21, с. 383], а вже в трагедії «Електра» Софокла воно стає метонімією інфернального («спільне для всіх болото Аїду» [20, с. 435]).

Маємо зауважити, що за негативної конотації концептосфери ВОДНОГО ПРОСТОРУ як корелята ЗОВНІШНЬОГО СВІТУ існує низка позитивно конотованих образів, які гармонізують прояви ХАОСУ та сприяють відновленню ДУШІ. Наведемо кілька прикладів. *Et leurs fleurs s'éveillent aux signes // Epars au milieu des flots bleus; // Et mon âme ouvre au vol des cygnes // Les blanches ailes de mes yeux* [13, с. 168]; *Ces mains qui m'enfermaient comme une troupe de malades dans une serre un jour de pluie! // Jusqu'à ce que d'autres plus fraîches vinssent entr'ouvrir les portes, // Et répandre un peu d'eau sur le seuil!* [13, с. 171]; *Mais ces mains fraîches et loyales! // Elles apportent de l'eau claire et froide en leurs paumes! // Elles arrosent de lait les champs de bataille!* [13, с. 173]; *J'attends des mains purs sur ma face, // Pareils aux anges de glace, // J'attends qu'ils m'apportent l'anneau; // J'attends leur fraîcheur sur ma face, // Comme un trésor au fond de l'eau <...> // J'attends qu'ils lavent mes yeux tièdes // Où tant de pauvres ont sommeil! <...> // Où tant de cygnes sur la mer; // De cygnes errants sur la mer, tendent en vain leur col morose <...> // J'attends qu'ils mouillent mes regards, // L'herbe morte de mes regards, // Où tant d'agneaux las sont épars!* [13, с. 175–176].

У наведених фрагментах водна стихія позбавляється негативної конотації, адже знижується інтенсивність її впливу на об'єкт дії (квантитативні маркери «пригорщі», «руки» і «трохи») позитивно конотованих актантів («ангели», «свіжі і справедливі руки»), сугестується її природний зв'язок із об'єктом, концептом ДУША (символи «цвіт», «лебідь», атрибут «білі вії», «мертве зілля», ВО «скарб на дні води»). Дія «промивання водою» та «напування» може поставати корелятом «хрещення»; контакт із ВИЩИМ СВІТОМ символізується у традиційних християнських символах «вівці = віряни» та «Христос = пастир» («Євангеліє

від Луки», 15:3; «Євангеліє від Луки», 10:1). Символіка молока може зіставлятися з орфічним обрядом посвячення козенятка-адепта, а також із прикликанням Муз і Аполлона (його корелятом також постає Лебідь [21, с. 249]) і старозавітною ідеологією «обітованої землі» («Вихід», 3:8).

Висновки і пропозиції. Аналіз космогонічної символіки в поетичній збірці М. Метерлінка «Теплиці» (1889 рік) дає змогу виявити такі закономірності функціонування міфопоетичної концептосистеми. В основі художнього конфлікту лежить неолітична опозиція ВНУТРІШНЄ – ЗОВНІШНЄ, яка характеризує амбівалентне маркування текстових символів, передусім християнського й античного міфопоетичного фонду концептосфери ДУША. Для концептосфери ВНУТРІШНЄ позитивно маркованими постають концепти СВІТЛО і ВОДА з низьким ступенем інтенсивності, а також їхні кореляти, зокрема концепти ЗІРКА, СНОВИДІННЯ та МІСЯЦЬ (міфема Аполлона, Орфея, теонім Христос). Натомість концепти СВІТЛО і ВОДА з високим ступенем інтенсивності та їхні кореляти, зокрема концепти нижчої ланки СОНЦЕ та ВОГОНЬ, постають негативно маркованими як для концептосфери ВНУТРІШНЄ, так і для концептосфери ЗОВНІШНЄ (концепти СОНЦЕ, СВІТЛО, ХВОРОБА, ВОГОНЬ, ГРІХ, ПТАХ, ВОДА, СМЕРТЬ, міфологема Аїд, міфема Гекати), втілюючи шляхом дії низки негативно маркованих актантів деструктивну дію на концептосферу ДУША, інтеріоризуючись у ній.

Кореляти концептосфери ДУША прагнуть мінімізувати дію деструктивних факторів та активізувати зв'язки з позитивно маркованими концептами, інтеріоризуючи їх. Таким чином, відзначимо, що провідною міфічно маркованою дієсхемою в поетичній творчості М. Метерлінка поставав перехід із позитивно (концепти СВІТЛО й ВОДА з низьким ступенем інтенсивності, ЗІРКА, СНОВИДІННЯ, МІСЯЦЬ) та негативно (концепти СВІТЛО, МІСЯЦЬ і ВОДА з високим ступенем інтенсивності, ВОГОНЬ) семантизованого локусу НИЖНІЙ СВІТ (мезоконцепт ВНУТРІШНЄ) до позитивно (концепт СВІТЛО) і негативно (концепти ГРІХ, ПТАХ, СМЕРТЬ, ВІТЕР, НІЧ, ВОГОНЬ, ВОДА) маркованої концептосфери ВЕРХНІЙ СВІТ (мезоконцепт ЗОВНІШНЄ). Водночас у фіналі збірки «П'ятнадцять пісень» відбувається гармонізація цього шляху-ініціації через перехід актанта ДУША до НЕБА (християнські міфема ДІВА МАРІЯ і АРХАНГЕЛИ) як корелята анімістичного концепту ДОЛЯ.

У перебігу лінгвоконцептологічного аналізу текстів бельгійських поетів-символістів М. Метерлінка, Е. Верхарна, Ж. Роденбаха, Г. Ле Руа, Ш. Ван Лерберга й М. Ельскампа виявлено, що всі досліджувані автори реінтерпретували космоконцепти ВИЩИЙ СВІТ, ВОДА, СВІТЛО, ТЕМНЕ, ХОЛОДНЕ, ВОГОНЬ, СОНЦЕ, СВІТЛО, НЕБО, ВЕРХНЄ, ЗІРКА, ВІТЕР, ПТАХ, САД, РАЙ, МОРЕ, МІСЯЦЬ, КОХАННЯ. Істотними виявилися апеляції авторів до концептосистеми з християнською конотацією, зокрема ГРІХ, ПТАХ, СМЕРТЬ, ЖЕРТВА-БОГ, ДІВА МАРІЯ, АРХАНГЕЛИ. Також встановлено, що провідною міфічно маркованою дієсхемою в бельгій-

ських поетів-символістів постав перехід концепту ДУША з негативно маркованого (зокрема, негативно і позитивно маркованого в Ш. Ван Лерберга і М. Ельскампа) НИЖНЬОГО СВІТУ до позитивно маркованого ВЕРХНЬОГО СВІТУ. Перспективним вважаємо моделювання космологічної концептосистеми бельгійського символізму з урахуванням компаративного аналізу поетичного доробку з іншими художніми текстами цього культурного ареалу як у синхронічному, так і в діахронічному аспекті, а також компаративний аналіз із ширшими семіотичними системами (поезія французького і франкомовного символізму, поезія європейського символізму, зокрема українського).

Список літератури:

1. Святе Письмо / укр. пер. І. Хоменка. Львів : Свічачо, 2017. 1504 с.
2. Чистяк Д. Міфопоетична картина світу в бельгійському символізмі : монографія. Київ : Радуга, 2016. 272 с.
3. Чистяк Д. Мова міфопоетичного космосу в українській та бельгійській символістській поезії : монографія. Київ : Саміт-Книга, 2019. 608 с.
4. Bibliographie des Écrivains Français. Maurice Maeterlinck [ed. A. Rykner]. Paris ; Rome : Memini, 1998. 664 p.
5. Compère G. Maurice Maeterlinck. Bruxelles : ARLLF, 2012. 224 p.
6. Gauthier C. Les "Serres chaudes" de Maurice Maeterlinck. Louvain-la-Neuve : UCL, 1957. 152 p.
7. Gorceix P. Maeterlinck, l'arpenteur de l'invisible. Bruxelles : Académie royale de langue et de littérature françaises de Belgique, 2005. 648 p.
8. Gorceix P. Tentations, visions et dissonances dans les "Serres chaudes". *Annales Fondation Maurice Maeterlinck*. 1980. T. 26. P. 89–100.
9. Gullentops D. L'espace poétique dans "Serres chaudes" de Maeterlinck. *Études littéraires*. 1998. № 3. P. 93–106.
10. Kabeya Mukamba F. H. De "La Princesse Maleine" au "Miracle des mères" : l'imprégnation religieuse dans le théâtre maeterlinckien. Paris : Université Paris III: Thèse de doctorat en théâtre et arts du spectacle, 2009. 327 p.
11. Lecat M. Maurice Maeterlinck et son Oeuvre. Uccle-Bruxelles, Chez l'auteur, 1950. 456 p.
12. Mac Guinness P. Materlinck's "Serres chaudes": Modernism and the Decadent Micro-climate. *La Belgique entre deux siècles. Laboratoire de la modernité, 1880–1914* / ed. par N. Aubert, P.-Ph. Fraiture. Bern : Peter Lang, 2007. P. 235–253.
13. Maeterlinck M. Poésies complètes / édition établie avec introduction par J. Hanse. Bruxelles : La Renaissance du Livre, 1965. 305 p.
14. Otten M. Maurice Maeterlinck. Lettres Européennes. *Histoire de la littérature européenne* / sous la dir. d'Annick Benoit-Dusausy et de Guy Fontaine. Paris : Hachette-De Boeck, 1992. P. 739–744.
15. Platon. Euthyphron. Apologie de Socrate. Criton. Phédon / trad. franç. Paris : Rey et Gravier, 1846. T. 1. 325 p.
16. Rosseel E. Préliminaires à une lecture de "Quinze chansons". *Cahiers de l'association internationale des études françaises*. 1982. № 34. P. 153–164.
17. Slomkowska A. Le paysage dans le théâtre de Maeterlinck. *Annales Fondation Maurice Maeterlinck*. 1963. T. IX. P. 18–53.
18. Sophocle. Les Trakhiniennes. Oidipous-Roi. Oidipous à Kolônos. Antigone. Philoktètes. Aias. Elektra / trad. franç. Paris : Alphonse Lemerre, 1877. 503 p.
19. Toyama H. La Fin de siècle en Flandre. Tokyo : Librairie Geirin-Shobo, 1990. 155 p.
20. Van de Kerckhove F. Materlinck entre prose et poésie. De "Sous verre" à "Serres chaudes". *Présence. Absence de Maurice Maeterlinck* / ed. par M. Quaghebeur. Bruxelles : Labor / AML, 2002. P. 41–73.
21. Virgile. L'Énéide / trad. franç. T. I. Paris : Delalain, 1825. 435 p.

**Chystiak D. O. MYTHOLOGICAL COSMOLOGY IN THE EARLY POETRY
BY MAURICE MAETERLINCK**

The article deals with the reconstitution of the mythological cosmology in the early poetry of the well-known French-speaking Belgian symbolist author Maurice Maeterlinck basing especially on his first poetic collection, "Hothouses" (1889) in order to define the peculiarities of his poetic conceptualization in the context of symbolist conceptual system. After the critical analysis of the current studies of his work and the conceptual analysis of the cosmological mythological structures it is delimited that the early poetry by Maurice Maeterlinck is actualizing the Neolithic opposition INSIDE VS OUTSIDE characterized by the ambivalent characterization of symbols depicting the conceptual sphere of SOUL, especially from the Ancient Greek and Christian cultural area. The conceptual sphere of INSIDE is positively marked with concepts LIGHT and WATER of mere intensity and their correlates STAR, DREAM and MOON. The same concepts with high intensity and their correlates such as SUN and FIRE are marked negatively both for the conceptual spheres of INSIDE and OUTSIDE interiorized in the conceptual sphere of SOUL and forcing it to the destruction. It was delimited that the most important mythically marked concepts in the early poetry by Maurice Maeterlinck were WATER, FIRE, MOON, DREAM, SIN, INSIDE, OUTSIDE, COLD, SPRING, STAR, DEATH, CHAOS. It is also defined that the conceptual scheme relevant for his texts is the transfer from the negatively and positively marked DOWN WORLD to the positively and negatively marked UPPER WORLD. This kind of conceptualization is an organic part of the worldview of Belgian French-Speaking Symbolist poetry where the transfer of the concept SOUL from the DOWN WORLD to the UPPER world is considered to be the most important mythically marked conceptual scheme.

Key words: cosmology, myth, symbolism, conceptual system, concept, worldview, image.